

VELO CLUB DE ZEEMEEUW OOSTENDE (deel 1)

door Michel CAPON

STICHTING

Onder impuls van Leon HINDRYCKX (1) en met medewerking van Hendrik DALLE (2) werden met talrijke wielersfanaten contacten gelegd om een wielersclub te stichten. Op 1 september 1922 werd de stichtingsvergadering gehouden in Café "Sportwereld", Vandersweeplein (3) (het huidige Ernest Feysplein), Oostende, uitgebaat door Julien VANTHOURNOUT (3).

De vereniging werd onder de benaming "De Zeemeeuw" over de doopvont gehouden. Dit door toedoen van de initiatiefnemer Leon HINDRYCKX, die samen met Hendrik DALLE, de eigenaar was van een vissersboot, die de naam "De Zeemeeuw" droeg (4).

De aanleiding tot het oprichten van deze wielersclub was de bouw in 1921 van een nieuwe velodroom in het Maria Hendrikapark. De aandeelhouders van deze piste werden de bestuursleden van de wielersclub. De verantwoordelijke uitbater van de wielersbaan was Camiel VAN BELLEGHEM. Achter de schermen had hij de nieuwe vereniging zijn morele steun gegeven. Hij werd dan ook als erevoorzitter van de "V.C. De Zeemeeuw" voorgedragen.

SAMENSTELLING EERSTE BESTUUR

Op 28 september 1922 werd overgegaan tot de samenstelling van het bestuur:

Erevoorzitter: Camiel VAN BELLEGHEM (5)
Voorzitter: Marcel VANISACKER (6)
Ondervoorzitter: Pol VERHULST (7)
Eerste schrijver: Henri VANCAMPO (8)
Tweede schrijver: Hendrik DALLE (2)
Oefenmeester: Leon HINDRYCKX (1)
Vaandrig: Louis JONGBLOET (9)
Commissarissen: Fernand MOUQUÉ (10)
Victor BROECK (10a)
Herman SCHREIBER (11)
Remi VAN BELLEGHEM (12)

DOEL

Het doel van de vereniging werd schriftelijk vastgelegd door de Algemene Vergadering van 5 november 1929.

Art. 1 van de standregelen bepaalt: "Er is te Oostende ten jare negentienhonderd twee en twintig op den 1e september een sportvereniging gesticht buiten alle politieke gedachten onder de naam van 'Velo Club De Zeemeeuw' hebbende voor doel het uitoefenen van alle velosporten, en zijn leden renners gedeeltelijk te ondersteunen, aan enkele koersen door het bestuur aangekondigd. De club is gevestigd bij de Heer Leon HINDRYCKX, 47 Timmermanstraat te Oostende".

EERSTE LEDEN

Gustaaf VAN SLEMBROUCK van de Hoge Barriere te Stene was de eerste aangesloten renner.

De eerste ondersteunende leden waren:

- Karel STEYAERT (Karel VAN WIJNENDAELE), journalist van "Sportwereld", Burgplaats, Torhout.
- Jerome DIET, vervoerder, Vandyckestraat, Stene.
- Florent DELAHAYE, autohuurder, Koninginnelaan, Oostende.
- Emile ROELENS, brouwer, Koningstraat, Oostende.
- Paul VAN TIEGHEM DE TEN BERGHE, bankier, Aartshertogstraat, Oostende.
- DESWAEF Gebroeders, brouwerij, Wellingtonstraat, Oostende.
- Etienne DERYCKER, brouwer, Leopold I plein, Oostende.
- Medard DECOSTER, bouwstoffen, Kaïrostraat, Oostende.
- Charles DEBOCK, loodgieter, Vrijhavenstraat, Oostende.

EERSTE WERKZAAMHEDEN

De eerste markante activiteit was de feestelijke huldiging op zondag 18 februari 1923 van clublid Jules VANHEVEL, als winnaar van de Brusselse zesdaagse (5 tot 10 februari 1923). Ook zijn winnende ploegmaat, Cesar DEBAETS, werd in de plaatselijke viering betrokken. Beiden hadden van VANKEMPEN-E. AERTS gewonnen met 1 ronde voorsprong. Het programma en de stoet werden op punt gezet door Marcel VANISACKER, Henri VANCAMPO en Camiel VANBELLEGHEM (13).

"Velo Club De Zeemeeuw" zat in de lift. Opnieuw moest er worden gefeest en gehuldigd en dit op 17 september 1923. De leden Jules VANHEVEL, nu winnaar van het Azencriterium in Parijs, en Julien VOLBRECHT, kampioen van Vlaanderen in Koolskamp, waren de gevierden. Journalist Arthur SOENENS belichtte dit gebeuren als volgt: "Vanaf 6 ure verdrong zich een ware menschenzee rond het lokaal Café Sportwereld op het Statieplein, ten einde de kampioenen op waardige wijze te ontvangen.

Toen de gevierden rond 7 ure aankwamen, steeg er een oorverdovend gejuich op, terwijl de muziek een flinke Brabançonne aanhief. Stoetsgewijze werden de feestelingen rond de stad geleid, waarna in het lokaal, een gemoedelijke ontvangst plaats had. Trainingmeester Leon HINDERYCKX nam er het woord uit naam van de club en overhandigde aan elk der gevierden een prachtige bloementuil. Daarna deed Karel VANWIJNENDAELE een passende toespraak, en bedankte uit naam der rijders en uit naam van "Sportwereld" om de groote diensten die "De Zeemeeuw" aan haar leden-renners in 't bijzonder en aan de wielersport in 't algemeen bewijst.

En tot laat in den avond bleef de hartelijkste gulheid heerschen onder de leden van den vierende club" (14).

EERSTE MERKWAARDIGE PRESTATIES VAN DE ZEEMEEUW-RENNERS

Jules VANHEVEL

In 1923 won Jules VANHEVEL (°Koekelare 10 maart 1895 - + Oostende 21 juli 1969) het prestigieuze Azencriterium op de omloop van Longchamps te Parijs, met deelneming van al de beste renners en kampioenen. De Franse pers zag het als volgt: "Jules VANHEVEL a prouvé corum populo, qu'il était bien un as. Et même l'As des As" (Echo des Sports). "VANHEVEL était supérieur à tous. C'est le meilleur qui a gagné (L'Auto). Het jaar erop, 1924, wint Jules opnieuw; ditmaal waren de gangmakers fietsers en tandems. Commentaren: "Une course palpitante de bout en bout et parfaitement régulière, se terminant par la victoire de l'homme dont la presque unanimité des compétences avait fait son favori, et qui se montra réellement le meilleur" (Victor BREYER, 21

september 1924). "La victoire de VANHEVEL est incontestable et je crois incontestée. Elle fait honneur à ce formidable athlète dont la limite des moyens est inconnue" (Louis DELBLAT). "Uw overwinning was 'n groote, ze verdient een groot woord uit een groot hart" (Karel VAN WIJNENDAELE in Sportwereld). Vandaar werd hem in Frankrijk de naam "L'As des As" toebedeeld. Datzelfde jaar (1924) won hij ook nog Parijs-Roubaix in de sprint. De laatste rechte lijn was licht hellend en zowat één km. lang, uitstekend voor de man met de grote versnelling VANHEVEL.

Op de wielervedbanen maakte Jules VANHEVEL in die periode furore bij de zogenaamde flandriens, de groep rond Mac BOLLE (alias Karel VAN WIJNENDAELE). Ook op de Oostendse wielervedbaan behaalde hij op 7 en 8 juli 1923 samen met een andere Zeemeeuw-renner Julien (Katte) VOLBRECHT de overwinning in de 24 uren ploegkoers van Oostende; een herhaling van het jaar voordien 1922 (15).

Albert DEJONGHE

Deze Middelkerkenaar (° Middelkerke 14 februari 1894 - + 9 februari 1981) werd in het voorjaar van 1923 3^e in een keiharde Ronde van Vlaanderen (voor zijn clubmakker J. VANHEVEL). Hij werd winnaar van de 4^e rit in de Ronde van Frankrijk over 412 km van Brest naar Les Sables. Negen maal zou hij aan deze ronde deelnemen, van 1914 tot en met 1926.

Het jaar voordien, 1922, had hij Parijs-Roubaix met voorsprong gewonnen. Na 3/4 wedstrijd reed DEJONGHE alleen ver voorop. Hij begon zich vragen te stellen omtrent de juist te volgen weg. Gezien de hoge voorsprong op het voorziene tijdschema waren er nog geen toeschouwers langs de weg komen opdagen. Hij werd wantrouwig en in Seclin zag hij een bewoner, vertraagde en stopte om hem te vragen of hij zich niet van weg vergist had. Voor DEJONGHE kwam dit succes onverwacht. Een zware verkoudheid had hem de week ervoor immers belet deel te nemen aan de Ronde van Vlaanderen.

Zeemeeuwrenner Julien TUYTTEN in volle actie (1924). Hij was beroepsrenner van 1911 tot 1925. Was de eerste Oostendenaar die de Ronde van Frankrijk, in 1914, betwistte en uitreed (24^e plaats)

Renner Albert DEJONGHE, als favoriet genoteerd, vóór het vertrek van Parijs-Roubaix in 1923. Die wedstrijd had hij het jaar voordien met voorsprong gewonnen. (Foto Pascal SERGENT).

Julien TUYTEN

De Zeemeeuwrenner en Oostendenaar Julien TUYTTEN (° Houplines in Noord-Frankrijk 11 november 1889) had zich voorgenomen om in 1923 opnieuw te starten in de Ronde van Frankrijk, doch zijn vrouw zag het niet zitten (16). In 1914, Julien was toen 24 jaar, had hij reeds de Tour op een 24^e plaats beëindigd. Als afzonderlijke gestart was hij in deze rangschikking 2^e. Hij was de eerste Oostendenaar die deelnam aan de Ronde van Frankrijk, met volgende uitslagen: 16^e in 4^e rit, 12^e in 5^e rit, 12^e in 9^e rit, 9^e in 4^e rit.

Julien was woonachtig op de Torhoutsesteenweg 317 en daarna 273. Gestart als beenhouwersgast werd hij nadien "velorijder" van beroep. Van 1911 tot en met 1925 was hij beroepsrenner. Ook op de piste was hij actief.

Hij reed voor "V.C. De Zeemeeuw" van 1923 t.e.m. 1925. Op 24 december 1961 overleed hij te Denderleeuw, vanwaar zijn echtgenote, Marie VAN ISTERDAEL, afkomstig was.

De 24 uren van Oostende in 1923. Winnaars Jules VANHEVEL en KATTE VOLBRECHT, met tussenin Christine HINDRYCKX, dochter van Leon HINDRYCKX (stichter van "V.C De Zeemeeuw Oostende").

Julien (Katte) VOLBRECHT

Werd geboren te Koekelare op 25 juli 1898.

Hij was 25 jaar en reeds twee jaar beroepsrenner toen deze Zeemeeuwrenner deelnam aan het populaire Kampioenschap van Vlaanderen te Koolskamp op 13 september 1923. Snel en lenig (vandaar de bijnaam "Katte") in de sprint zijnde won hij deze vermaarde wedstrijd tegen kleppers als Pier VANDEVELDE, Lucien en Camiel BUYSSE.

Ingevolge deze overwinning kwam hij via Karel VAN WIJNENDAELE terecht bij een Frans rijwielmerk.

Vanaf dan en tot in 1936 verbleef hij in Frankrijk, alwaar men hem "Banane" noemde, wegens zijn lange en magere gestalte. Na zijn wielloopbaan vestigde hij zich te Oostende. Hij legde zich toe op fietsenverhuur aan toeristen. Begin 1983 (23 januari) struikelde hij thuis, in de Raversijdestraat 22, van de trap en verongelukte.

Benjamin MORTIER

Deze Zeemeeuwrenner was afkomstig van Koekelare (° 19 mei 1891). In 1923 nam hij het vertrek in de Ronde van Frankrijk en werd eervol 21^e.

In datzelfde jaar, 1923, won "V.C De Zeemeeuw" de schaal Graaf BAILLET-LATOURE in de Grote Prijs van Brasschaat met haar renners J. VANHEVEL (individuele winnaar), Benjamin MORTIER en Julien VOLBRECHT.

Jules VANHEVEL, winnaar van de Omloop van de Zeekust voor onafhankelijken op 26 april 1914 over 110 Km. Het was de eerste wedstrijd die VANHEVEL in deze categorie betwistte. Hij was toen 19 jaar. De aankomst greep plaats op het Spiegelmeer in het Maria Hendrikapark, alwaar de renners nog 3 ronden dienden af te leggen. Naast de winnaar Camiel VAN BELLEGHEM (x) met vóór hem zijn zoon Remi.

Camiel VAN BELLEGHEM en de Oostendse wielervebaan

Camiel VAN BELLEGHEM was de basislegger van de bouw van de tweede Oostendse openluchtvelodroom. Begin 1921 werd de bouw aangevat van deze nieuwe wielervebaan. Zij was gelegen op dezelfde locatie als de thans nog bestaande vervallen piste, aan de ingang van het Maria Hendrikapark (in de omgeving van de kazerne); maar wel in tegenovergestelde as-richting.

De velodroom werd door de ingenieurs APOSTEL en MAMPAYE in de steigers gezet. De grond, waarop de piste gebouwd werd, behoorde toe aan de stad Oostende. De aandeelhouders waren de bestuursleden van "V.C. De Zeemeeuw", waarvan Camiel VAN BELLEGHEM de verantwoordelijke beheerder was.

Als huisbewaarder werd Willem VERHULST (17) aangesteld. Hij had er ook zijn adres: Velodroom, Oostende. Begin 1932 werd hij afgelost door Arthur DECERF (18) en dit tot mei 1940.

Op donderdag 16 juni 1921 greep om 15 uur de plechtige opening plaats. De eerste der wedstrijden voor beroepsrenners greep plaats op zondag 19 juni (19). Prijzen der plaatsen: tribune en pelouse: 2 Fr., omheining 1 Fr. (20).

De beginjaren waren zeer florerend. Er werd overgegaan tot het inrichten van een klassieke wegrit van Aarlen naar Oostende over 343 km met aankomst op de piste. De eerste organisatie greep plaats op 11 september 1921 en had als winnaar Marcel BUYASSE (verder Felix SELIER in 1922 en

Maurits DEWAELE in 1923). Nagenoeg ieder week was er een meeting afwisselend beginnelingen, liefhebbers en beroepsrenners.

Reporter SPRINTER gaf in De Zeewacht van 30 juni 1923 volgend sfeerbeeld van de ontmoeting van 24 juni 1923: "De velodroom zat stampvol, en de kaartgevers werden overmand, zoodat de koersen een kwartier na den aangeduiden tijd begonnen, om iedereen toe te laten binnen te geraken voor de eerste proef aan den gang ging". Het moet gezegd dat deze meeting een omnium versierde tussen de zesdagenkoningen VANHEVEL-DEBAETS (die wonnen) en PERSYN-VANDEVELDE.

Maar nadien kwamen er ook mindere zondagen. Aldus was de uitbating van de wielersbaan niet altijd rooskleurig.

Sommige aandeelhouders hadden meer opbrengst van hun ingebracht kapitaal verwacht en zeurden daarover. Waarop Camiel de meeste aandelen van de malcontenten overnam, zodat hij op enkele aandelen na, eigenaar van de piste werd. Op het einde van de twintiger jaren gelastte hij zijn zoon, Remi VAN BELLEGHEM, met het sportief en financieel beleid.

Camiel VAN BELLEGHEM stierf op dinsdag 31 augustus 1937 in zijn woonplaats, de Smet de Naeyerlaan 16, in de ouderdom van 72 jaar (21). Tot aan zijn overlijden was hij erevoorzitter van "V.C. De Zeemeeuw". Hij is één van de baanbrekers van de wielerbeweging in Noord West-Vlaanderen geweest.

VERWIJZINGEN

- (1) Leon HINDRYCKX: ° La Ferté Alais (Fr.) 27 februari 1889. Zelfstandig plafoneerder. Baatte samen met zijn vrouw, Delphina VANHOUTE, het café Sport uit in de Timmermanstraat 47 (thans nr. 53, postgebouw)
- (2) Hendrik DALLE: ° Stene 14 juli 1888. Staatsbediende, Arsenaalstraat 11, Oostende (bevond zich toen ter hoogte van de huidige Bosweg - zie: Straatnamen van Oostende, 1998, Daniël DESCHACHT).
- (3) Julien VANTHOURNOUT: ° Ichtegem 25 juni 1898, herbergier, echtgenote Florentina MALFAIT (° Menen, 20 oktober 1890).
- (4) "De Zeemeeuw" was een niet officieel geregistreerd vissersvaartuig. Het was een sloep met twee bemanningsleden. In 1922 waren er te Oostende 191 officieel ingeschreven vaartuigen (cfr. De Oostendse Visserij – R. DESNERCK, blz. 68). Van de niet geregistreerde vaartuigen zijn geen statistieken voorhanden. Persoonlijk werden door mij opzoeken verricht in het archief van de Monsterzaal te Oostende, Natiënkaai 5. De monsterrollen vermelden uiteraard enkel de ingeschreven vaartuigen. In de Analytische Inventaris van de Monsterrollen ter Visserij (1860-1910) van Gustaaf ASAERT is evenmin sprake van een officieel geregistreerd vaartuig onder de naam "De Zeemeeuw". Evenwel heeft Leon HINDRYCKX, samen met zijn schoonzoon Firmin VANDENBERGHE, in 1930 een nieuw vaartuig op de scheepswerf VANPRAET-VERSCHEUREN te Boom laten bouwen. Het schip was voorzien van draadloze telefonie, dieptemeter en een Deutz-motor van 240 PK. L.: 26 m. Br.: 6,30 m. – H.: 3,20 m. Tonnenmaat: bruto 100,35 hetzij netto 39,02. Het vaartuig werd in 1931 ingeschreven onder 0.310 De Zeemeeuw (bron: voornoemd archief + Belgische Visscherij Almanak 1935 blz. 37).
- (5) Camiel VAN BELLEGHEM: ° Gistel 4 november 1865, bakker, Vandersweepplaats 9, Oostende.
- (6) Marcel VANISACKER: ° Dikkebus 20 april 1884 - + 1961, bankbediende Generale Bankmij., Kapellestraat + uitbater Hotel de Bruges + zelfstandig boekhouder kleine KMO's na W.O.II, de Smet de Naeyerlaan 10, Oostende. Echgenote: Renilde VAN BELLEGHEM, zuster van Camiel.

- (7) Pol VERHULST: de officiële voornaam was Gerard-Polydore, ° Oostende 22 januari 1860, vishandelaar, Langestraat 86, Oostende.
- (8) Henri VANCAMPO: ° Ieper 5 januari 1878, drukker, A. Pieterslaan 3, Oostende.
- (9) Louis JONGBLOET: ° Eernegem 9 april 1890, zuivelhandelaar, Passchijnstraat 10, Mariakerke, nadien Nieuwpoortsesteenweg 162, Oostende.
- (10) Fernand MOUQUÉ: ° Oostende 15 juni 1891, postbeambte, Maria Theresiastraat 49, Oostende.
- (10a) Victor BROECK: niet gekend in de kiezerslijsten van toen. Wel werd gevonden: Victor DEBROCK, ° Oostende 28 september 1875, machinist, Verlaatstraat 2, Oostende.
- (11) Herman SCHREIBER: ° Oostende 2 juli 1891, bureelbediende, St. Petrus en Paulusplein 15, Oostende.
- (12) Remi VAN BELLEGHEM: ° Oostende 23 april 1903, bakker, Vandersweepplein 9, Oostende, zoon van Camiel (zie 5), echtgenote: Eleonora STOER.
- (13) De Zeewacht 24 februari 1923.
- (14) Arthur SOENENS, De Kampioenen nr. 2, 1925, blz. 49.
- (15) In 1920 had VANHEVEL vóór DEJONGHE de Ronde van Vlaanderen gewonnen. Na een maratonontsnapping vanaf de helling van Ichtegem hadden heide renners bij de aankomst een voorsprong van 11 minuten. Van de 85 vertrekkers waren er 27 aangekomen; de laatste had een achterstand van anderhalf uur.
- (16) De Zeewacht 19 mei 1923.
- (17) Willem VERHULST: ° Wilskerke 20 augustus 1901.
- (18) Arthur DECERF: ° Oostende 4 november 1904, stadswerkman, hoek de Smet de Naeyerlaan/Lijndraaiersstraat. Zoon van Henri, zerkenmaker en arduinkapper van het Hazegras.
- (19) De Zeewacht 11 juni 1921.
- (20) De Zeewacht 16 juli 1921.
- (21) De Zeewacht 11 september 1937.

Verdere bronnen: - archief Amedée GEVAERT
 - persoonlijk archief